

Zasady pisowni rz, ż, ó, ch

„ rz ”

1. Literę **rz** piszemy:

- po spółgłoskach **b, ch, d, g, j, k, p, t, w**, np. : brzeg, chrzan, drzewo, zagrzeć, ujrzyć, pokrzywa, przód, trzech, zajrzeć.
Istnieją wyjątki: bukszpan, kształt, pszczoła,
- gdy **rz** wymienia się na **r**, np. : którzy – który, marzec – marca, orzeł – orły, darzyć – dar,
- w nazwach zawodów z końcówką **-arz, -erz**, np. : stolarz, szlifierz, murarz, kominiarz, lekarz,
- w zakończeniach wyrazów **-mistrz, -mierz**, np. : zegarmistrz, sztukmistrz, Kazimierz, Sandomierz,
- w wyrazach, które trzeba zapamiętać (**rz niewymienne**), np. : burza, jarzyna, korzeń, korzyść, kurz, marzenie, orzech, narząd, porządek, rzadki, rząd, rzecz, rzeka, talerz, tchórz, wierzchołek, zmierzch, zarzut, warzywa, wierzba.

„ ż ”

2. Literę **ż** piszemy:

- gdy w wyrazie podobnym w budowie i znaczeniu wymienia się na **g, z, s, ź, dz, h**, np. : poważny - powaga, miążdżyć – miazga, bliżej – blisko, mosiężny – mosiądz, drużynowy – druha,
- po spółgłoskach: **l, ł, m, n, r**, np. : drżenie, ulżyć, łże (kłamie), branża, oranżada, rewanż.
Wyjątki: półrzadki, współrzędzić, współrzędne.
- w wyrazach: gżegżółka, mżawka, żal, żart, życzenie, żywot, żółty, żegluga, dżem, dżentelmen, dżoker.

„ ó ”

3. Literę **ó** piszemy:

- gdy w innych formach tego wyrazu lub w wyrazach pokrewnych **ó** wymienia się na **o, ę**, lub **a**, np. : w**ó**z – wozy, pi**ó**ro – pierze, m**ó**wić – mowa,
- w części – **ów, -ówna, -ówka**, np. : projekt**ów**, temper**ów**ka, lod**ów**ka, chłop**ów**, koń**ów**ka, kres**ów**ka, mr**ów**ka.
Wyjątki: zasuwka, skuwka.
- W niektórych wyrazach na początku, np. : **ó**semka, **ó**smy, **ó**w, **ó**wczesny, **ó**wdzie.

„ ch ”

4. Literę **ch** piszemy:

- gdy wymienia się **na sz**, np. : pocie**ch**a – pocieszy**ć**, kruch**y** – kruszy**ć**, much**a** – musz**ka**, such**y** – susz**a**, brzuch**ch** – brzusz**ek**,
- na końcu wyrazu, np. : dach**ch**, chłop**ch**, duch**ch**, gro**ch**, brzuch**ch**, w samolot**ach**.
Wyjątek : dr**uh**.
- po literze **s**, np. : schudn**ąć**, schem**at**, schod**y**, wsch**ód**,
- w innych wyrazach, których pisownię należy zapamiętać, np. : och**rona**, ch**oro**ba, ch**ow**ać, p**ch**ać.